

« Dacă trecutul se va ridica din mormînt — albi și restaurația, vor trebui să descopere și să nimicească versul meu, din cauză că e cu desăvîrșire dăunător pentru albi »¹⁷.

Deci: poezia nu poate fi frumoasă (nu poate avea deci valoare estetică) și pentru proletariat, și pentru dușmanii săi. « Trebuie să faci țândări din basmul despre arta apolitică » — îl îndemna pe poetul zilelor noastre Maiakovski¹⁸.

În strînsă legătură cu principiul partinității, ca un corolar al său, Maiakovski a fundamentat principiul comenzii sociale. Acesta însă nu poate și nu trebuie înțeles simplist, luîndu-se în considerație doar seîsul strict (uzual, cotidian) al cuvîntului « comanda » (« Sarcina de a îndeplini o lucrare, de a livra o marfă, un produs etc. »).¹⁹ Comanda socială e necesitatea lăuntrică pe care o resimte poetul de a interveni ca poet (adică prin scrierea unei poezii) într-o acțiune politică, economică, culturală. Deosebit de plastic se definește acest mod de a înțelege poezia în cunoscutul început al poemului « Vladimir Ilici Lenin »:

Время —
 начинаю
 про Ленина рассказ.
Но не потому,
 что горя
 нету более,
время
 потому,
 что резкая тоска
стала ясною,
 осознанною болью.

Deci: atîta timp cît poetul era încă copleșit de durere, nu putea, n-avea drept să scrie. Acum însă creează » « по мандату долга », pentru că durerea a devenit conștientă și ca atare generatoare de îndemnuri la acțiune.

Cerința « comenzii sociale » nu poate fi înțeleasă dacă n-o coroborăm cu un alt principiu estetic deosebit de scump lui Maiakovski — pretenția de a trata poezia ca *producție*. Mai ales în legătură cu aceasta sînt posibile răstălmăciri și echivocuri cu atît mai mult cu cît luările de atitudine în materie ale poetului nu erau ferite, mult timp, de confuzii. Maiakovski se considera « mobilizat de revoluție »; el cerea ca versul să fie « așezat în rînd cu baioneta », despre poezie, întocmai ca despre orice altă producție, « în fața biroului politic să facă raport Stalin ». Pretenția izvorăște din cutezanța aproape demiurgică de a transforma în poezie orice element al realității, la fel cum legendarul Midas transforma în aur orice obiect de care se atîngea. Lui Maiakovski-poetul îi era organic ostilă poezia esenineană, exclusiv spontană, nesupusă controlului rațiunii. Maiakovski voia — și în cele mai dese cazuri reușea — să fie stăpîn absolut al geniului său²⁰. Și voia să fie consecvent pînă la capăt — scria texte pentru placatele ROSTA, lozinci versificate la comandă, transpunea

¹⁷ Se citează după volumul lui Z. Papernîi, *Despre măiestria lui Maiakovski*, p. 25.

¹⁸ *Despre munca scriitorului*, p. 78.

¹⁹ *Dicționarul limbii romîne literare contemporane*, vol. I, Ed. Acad. R.P.R., 1955, p. 498.

²⁰ Mai amănunțit în legătură cu aceasta vezi articolul *Despre poezia politică*, « Tribuna », nr. 12 (111) din 21 martie 1959, pp. 1—3.